

AMK-Syd
06-01-2019/HFP

Udviklingen på arbejdsmarkedet RAR Sydjylland

Januar 2019

Forord

Beskæftigelsesområdet er omfattende og har stor betydning. Mange borgere er i kontakt med beskæftigelsessystemet, og der er en vifte af ydelser og indsatser, som administreres af jobcentre og a-kasser.

Det regionale samarbejde er afgørende for en virkningsfuld beskæftigelsesindsats til gavn for både borgere og virksomheder. Det er vigtigt, at både RAR-medlemmer og andre aktører ift. den regionale beskæftigelsespolitik og indsats har et vidensgrundlag for at kunne forstå, udvikle og koordinere de indsatser, der er behov for regionalt.

Notatet skal sammen med hjemmesiderne rar-bm.dk, jobindsats.dk og star.dk bidrage til at skabe et fælles vidensgrundlag for RAR-medlemmerne samt øvrige interessenter i den sydjyske beskæftigelsesindsats.

Notatet skal gøre det nemmere at vurdere og diskutere, hvordan det går med beskæftigelsesindsatsen i det regionale arbejdsmarkedsområde (RAR).

Indhold: Status og overblik på arbejdsmarkedet

- Notatet indleder med at vise udviklingen i lønmodtagerbeskæftigelsen samlet og fordelt på RAR-områder samt på brancher.
- Afsnittet om jobomsætningen giver et billede af, hvor mange jobåbninger der er i området.
- Dernæst følger et overblik over rekrutteringssituationen, hvor der først vises udvalgte tal fra rekrutterings-surveyen, samt den seneste udvikling i ledigheden.
- Til sidst vises de seneste forventninger til udviklingen på arbejdsmarkedet, herunder ledighedsudviklingen, beskæftigelsesudviklingen og arbejdsstyrken.

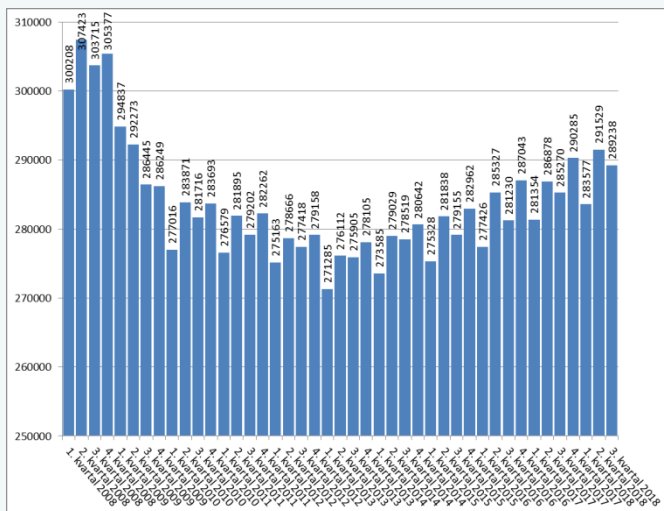
Begreber og definitioner – se bagerst i notatet

Beskæftigelsesområdet kan være komplekst. Tit har begreber og definitioner stor betydning for de tal, der præsenteres, og hvad det er for konklusioner, der kan drages. Vi har valgt at medtage centrale definitioner bagerst i notatet. Til alle figurer er benyttet data fra Jobindsats.dk

Oversigtsnotatet udarbejdes af STAR/Arbejdsmarkedskontor Syd til alle faste møder i RAR.

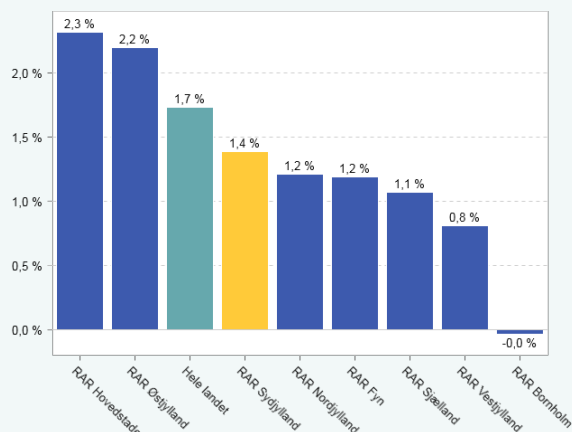
Udviklingen i beskæftigelsen

Fig. 1: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i Syddjylland (arbejdssted), 1. kvartal 2008 - 3. kvartal 2018

Kilde: Danmarks Statistik (LBESK31) og egne beregninger

Fig. 2: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere (arbejdssted), 3. kvartal 2017 - 3. kvartal 2018

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger

Tabel 1: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftige lønmodtagere i Syddjylland opgjort på branche (arbejdssted), 3. kvartal 2017 - 3. kvartal 2018

Brancher	3. kvartal 2017	3. kvartal 2018	Udvikling i antal	Udvikling i pct.
Alle erhverv	285.270	289.238	3.968	1,4%
Bygge og anlæg	17.755	18.276	521	2,9%
Ejendomshandl mm.	3.317	3.368	51	1,5%
Erhvervsservice	25.445	25.579	134	0,5%
Finansiering og forsikring	5.907	6.002	95	1,6%
Handel og transport mv.	69.265	70.495	1.230	1,8%
Industri mm.	57.584	57.374	-210	-0,4%
Information og komm.	4.054	4.256	202	5,0%
Kultur og anden service	9.044	9.354	310	3,4%
Landbrug mm.	7.190	7.462	272	3,8%
Offentlige erhverv	85.697	87.059	1.362	1,6%

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger.

Note: Beskæftigelsestillene er baseret på e-indkomst og omfatter dermed kun lønmodtagere. Da data er fra Danmarks Statistik, kan de ikke sammenlignes med tal på jobsindsats.

Beskæftigelsen i Syddjylland fortsætter sin stigende tendens. Som figur 1 viser, er den sydjyske beskæftigelse det seneste år steget med 3.968 fuldtidsbeskæftigede. Det svarer til en stigning på 1,4 pct. Lønmodtagerbeskæftigelsen er steget med mere end 12.500 siden lavpunktet i 2. kvartal 2012.

Syddjylland har det seneste år en vækst, der ligger under landsgennemsnittet. Figur 2 viser, at beskæftigelsen udvikler sig lidt forskelligt i landsdelene i Danmark. Det er især områderne med de helt store byer, der har størst fremgang i beskæftigelsen. Det er København og Østjylland med Aarhus. Årsagen er blandt andet, at der er størst fremgang i den private service, der især er koncentreret omkring de største byer. Syddjylland er dog lige efter København og Østjylland med den tredje højeste relative vækst.

Syddjylland har en større vækst i landbrugsbeskæftigelsen end landsgennemsnittet, men fremgangen i de store beskæftigelsesbrancher såsom handel, industri, erhvervsservice og bygge/anlæg er lige nu mindre end landsudviklingen.

Samlet set er beskæftigelsen på landsplan stigende det seneste år med 1,7 pct. eller 38.700 flere fuldtidsbeskæftigede.

Der er fremgang i beskæftigelsen efter bopæl i alle kommuner i RAR Syddjyllands område. Den største relative beskæftigelsesfremgang ses i Vejen, Vejle, Fredericia og Middelfart (3. kv. 2018).

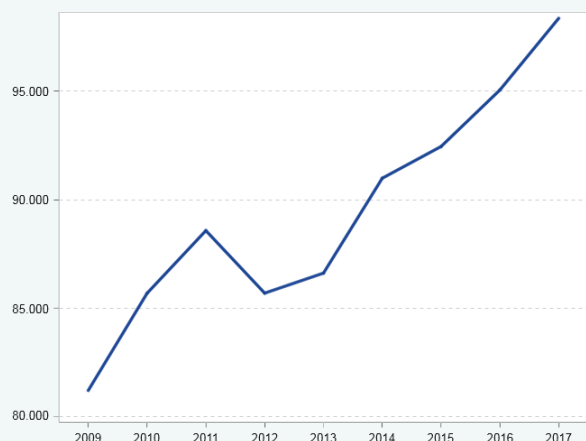
Ser vi i tabel 1 udviklingen i beskæftigelsen fordelt på brancher i det seneste år, ses de største stigninger i beskæftigelsen i Syddjylland inden for offentlige erhverv, handel/transport, bygge/anlæg og landbrug.

Industri oplever som den eneste branche tilbagegang i beskæftigelsen. Det er faktisk her, at man på landsplan oplever størst vækst.

Der forventes også i de kommende år en vækst i beskæftigelsen i Syddjylland. Der ventes en vækst på 2,5 pct. frem mod 2019, svarende til godt 9.160 personer. De største stigninger forventes inden for privat service, herunder også handel, men der forventes også stigninger inden for bygge/anlæg og industrien.

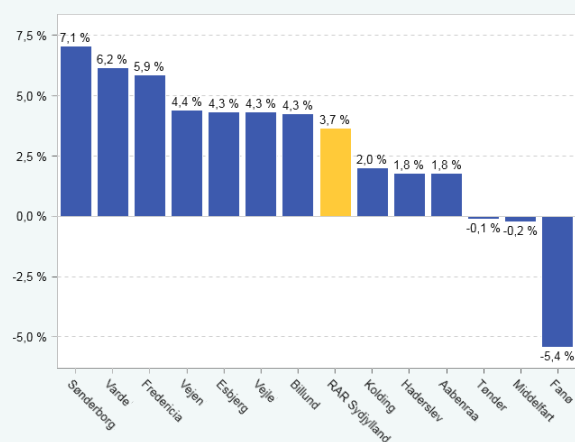
Jobomsætning

Fig. 3: Udvikling i jobomsætningen i RAR-Syddjylland opgjort pr. år (2009-2017)

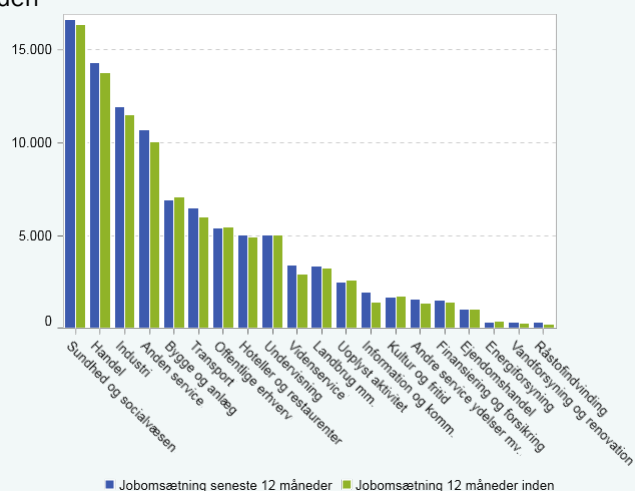
Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Fig. 4: Udvikling i jobomsætningen fordelt på kommuner, seneste år (sept 2017–aug 2018), sammenlignet med 12 måneder forinden

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Fig. 5: Jobomsætningen i RAR-Syddjylland fordelt på brancher, seneste år (sept 2017–aug 2018), sammenlignet med 12 måneder forinden

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Både under høj- og lavkonjunkturer er der en høj jobomsætning på det danske arbejdsmarked. I hele landet er der årligt mellem 650.000-800.000 jobåbninger.

I Syddjylland har der siden 2009 været mellem 80- og 100.000 jobåbninger. Som figur 3 viser, har den årlige jobomsætning – bortset fra 2012-13 – været stigende siden 2009, og jobomsætningen, og dermed aktiviteten på det sydjyske arbejdsmarked, er i dag i omegnen af 25 pct. større end lige efter krisen.

Den største relative stigning i jobomsætningen finder sted i Sønderborg, Varde og Fredericia. Størsteparten af kommunerne i RAR Syddjyllands område oplever fremgang i det seneste år, men Tønder og Middelfart har stort set uændret udvikling, mens Fanø har et fald.

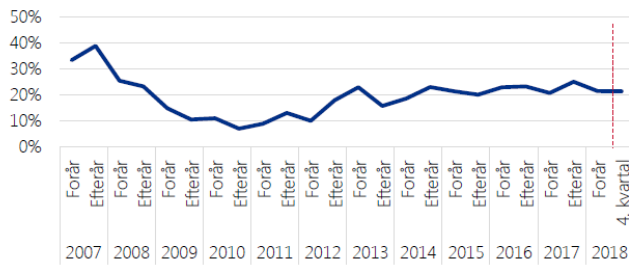
Alle kommunerne har desuden en markant fremgang i jobomsætningen siden 2009.

Samlet set har der det seneste år i Syddjylland været en stigning i jobomsætningen på 3,7 pct., hvilket svarer til 3.545 flere jobåbninger henover en 12 måneders periode.

Fordelt på brancher er jobomsætningen i Syddjylland størst inden for den offentlige sektor, sundhed og socialvæsen, efterfulgt af de private brancher handel, industri, anden service og bygge/anlæg – og der ses ligeledes en fremgang i jobomsætningen i de største brancheområder i forhold til samme periode året før.

Rekrutteringssituationen på arbejdsmarkedet

Fig. 6: Udvikling i forgæves rekrutteringer (mangel), 1 halvår 2007 – 4. kvartal 2018, RAR Syddjylland

Note: Dataindsamlingsmetode er ændret fra efteråret 2018.
Kilde: Rekrutteringssurvey 2007-2018.

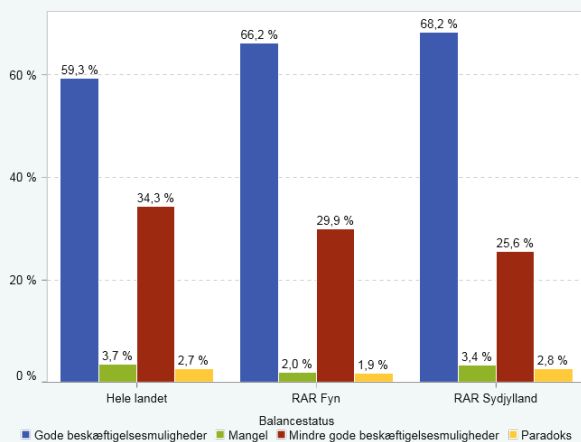
Kilde: Star rekrutteringssurvey, 2007-2016

Tabel 2: Forgæves rekrutteringer opgjort på brancher, RAR-Syddjylland, 4. kv. 2018

Brancher - RAR Syddjylland	Forgæves rekrutteringer	Forgæves rekrutteringsrate
Bygge og anlæg	800	40%
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	1.090	32%
Hoteller og restauranter	800	29%
Industri	1.180	27%
Information og kommunikation	80	26%
Finansiering og forsikring	90	23%
Transport	460	22%
Handel	1.130	21%
Kultur og fritid	100	21%
Andre serviceydelser mv.	190	20%
Ejendomshandel og udlejning	110	18%
Videnservice	190	18%
Sundhed og socialvæsen	840	14%
Offentlig administration, forsvar og politi	330	12%
Undervisning	200	6%
Uoplyst aktivitet	250	26%
Andet	170	23%
Alle brancher	8.010	21%

Kilde: Star rekrutteringssurvey, 4. kv. 2018 -

Fig. 7: Andel stillingskategorier efter balancestatus i Arbejdsmarkedsbalancen, 2. halvår 2018

Kilde: Arbejdsmarkedsbalancen gældende i efteråret 2018

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering udarbejder hvert halvår Arbejdsmarkedsbalancer for hvert af de 8 RAR-områder.

Rekrutteringsproblemerne på landsplan svarer til, at virksomhederne måtte opgive at ansætte de ønskede medarbejdere til 66.700 stillinger (målt over det seneste halve år). I efteråret 2017 var antallet af forgæves rekrutteringer på 60.000 (opregnet til halvårs niveau). – og der ses således en stigende udvikling. Der er omkring 650.000-800.000 jobåbninger årligt på det danske arbejdsmarked. Set i forhold hertil udgør antallet af forgæves rekrutteringer i halvåret 2018 således en begrænset andel.

I Syddjylland var der i 4. kvartal 8.010 forgæves rekrutteringer. Det svarer til en Forgæves rekrutteringsrate (FRR - se forklaring nederst på siden) på 21 pct. Landsgennemsnittet er lidt højere med en FRR på 23 pct.

I Syddjylland er der virksomheder inden for nogle erhvervsgrupper, der har sværere ved at rekruttere end andre.

Som det fremgår af tabel 2, har branchen Bygge og anlæg en forgæves rekrutteringsrate (FRR) på 40 pct. Dvs. i 4 ud af 10 rekrutteringer har man ikke fået den efterspurgte profil. Det er således bygge og anlæg, der oftest oplever rekrutteringsproblemer, når de søger efter nye medarbejdere.

Herefter følger branchen Rejsebureauer, rengøring og anden service (det er primært stillingsbetegnelsen Rengøringsassistent) samt branchen Hotel og restauration og branchen Industri.

Figur 7 viser, hvordan jobmulighederne i 2. halvår er for ca. 850 stillingsbetegnelser i Syddjylland via Arbejdsmarkedsbalancen, hvor de enkelte stillingsbetegnelser placeres i fire forskellige kategorier fra mindre gode beskæftigelsesmuligheder til mangelområder.

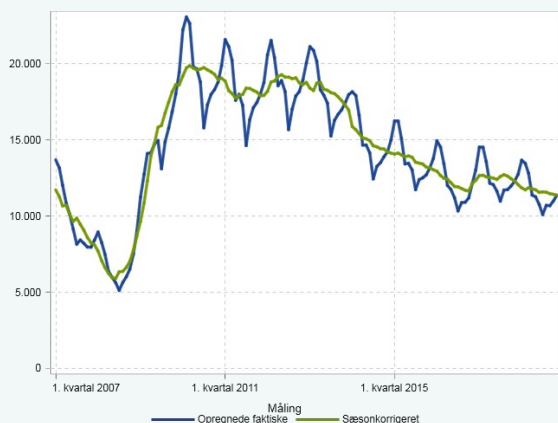
Baggrunden for balancen er at sammenholde statistiske oplysninger om ledighed, mangel på arbejdskraft, beskæftigelse og jobåbninger på det regionale arbejdsmarked.

FRR

I undersøgelsen er udvalgte virksomheder, som har haft et elektronisk jobopslag, blevet spurgt ind til, om rekrutteringen lykkedes, eller om den var forgæves. Hvis der f.eks. i et RAR-område har været 60 rekrutteringsforsøg efter tømre, og det ikke har været muligt at besætte 20 af pladserne med den efterspurgte profil, vil den forgæves rekrutteringsrate kunne opgøres til 33 pct. Hvert tredje forsøg på at rekruttere tømre er således ikke lykkedes

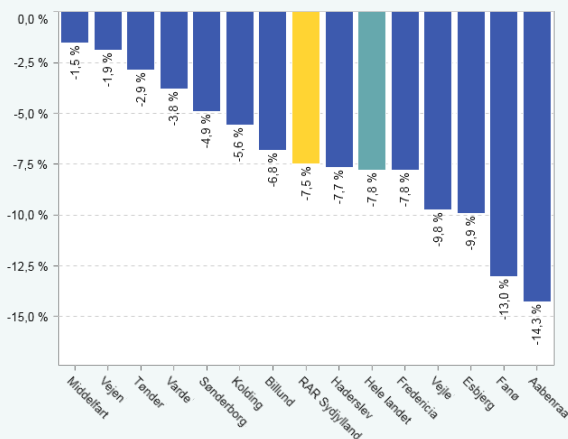
Udvikling i ledigheden

Fig. 8: Udvikling i bruttoledigheden i RAR Sydjylland, sæsonkorrigeret og faktisk antal ledige, 1. kvrt 2007 – nov. 2018

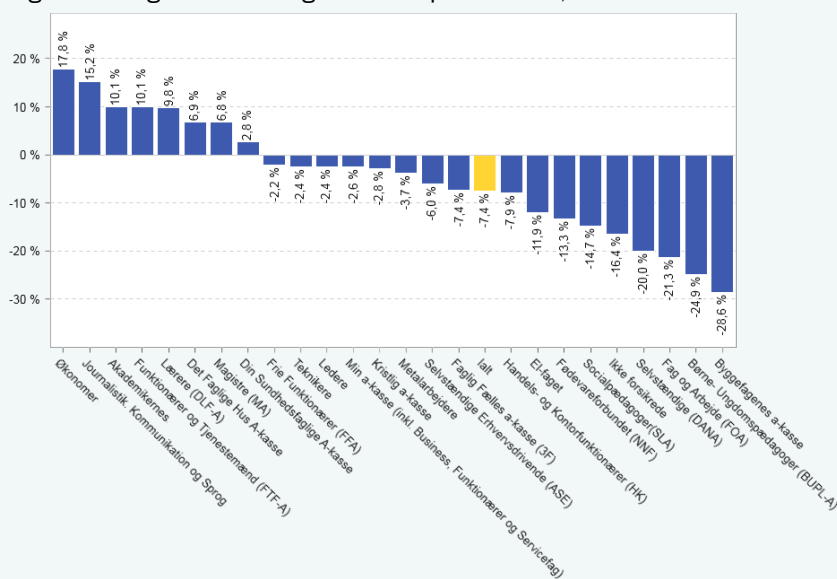
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Fig. 9: Udvikling i ledighed, nov. 2017 – nov. 2018

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Fig. 10: Ledighedsudviklingen fordelt på a-kasser, nov. 2017 – nov. 2018

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Ledigheden har de seneste år været faldende i Sydjylland. I figur 8 kan den sæsonkorrigerede ledighed ses. Her fremgår det, at den sæsonkorrigerede ledighed i november 2018 er faldet 61 personer i Sydjylland svarende til et fald på 0,5 pct. Der er nu 11.921 ledige svarende til 3,4 pct. af arbejdsstyrken i Sydjylland. På landsplan er den sæsonkorrigerede ledighed faldet med 619 personer, svarende til 0,6 pct., og ledighedsprocenten er nu på 3,9 pct. af arbejdsstyrken.

Ser vi på de ikke-sæsonkorrigerede ledighedstal for Sydjylland er der i nov. 2018 i alt godt 11.560 bruttoledige eller 3,3 pct. af arbejdsstyrken. Der har været et fald på 932 fuldtidspersoner i det seneste år i Sydjylland.

I hele landet har der været et fald på 8.604 ledige, og der er dermed 101.707 ledige. Ledighedsprocenten er nu på 3,7 pct. af arbejdsstyrken

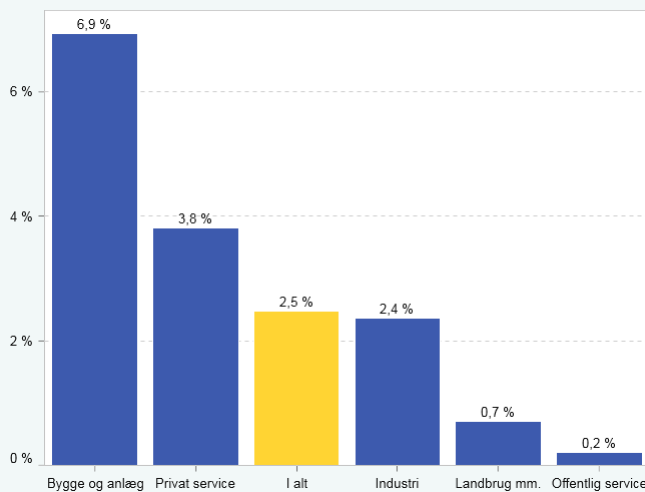
I RAR Sydjylland har Billund, Varde og Vejen den laveste ledighed, mens Fanø, Fredericia og Sønderborg har den højeste. Aabenraa og Fanø har de største fald i ledigheden på hhv. 14 pct. og 13 pct. (se figur 9).

Ser man i figur 10 på udviklingen for de forskellige a-kasser, så har bl.a. Byggefagene, FOA og BUPL størst faldende ledighed. Der ses omvendt stigende ledighed for bl.a. Økonomer, Journalister, Akademikere og funktionærer. Ledigheden er i forvejen meget lav for flere af disse a-kasser.

De største absolutte fald i ledigheden ses for 3F og FOA. Her faldt ledigheden med hhv. 125 og 123 fuldtidsledige.

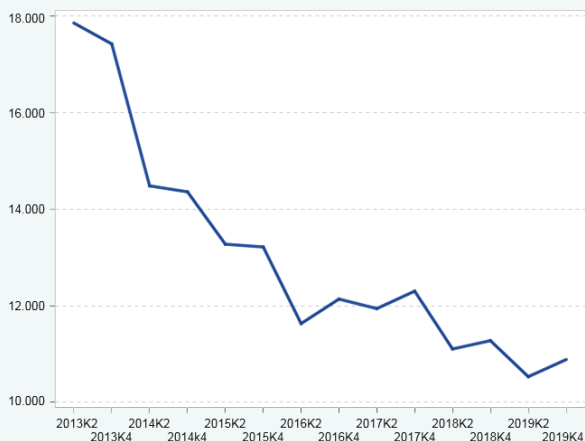
Forventninger til ledighed og beskæftigelse (fremskrivninger)

Fig. 11: Fremskrivning af beskæftigelsen fordelt på sektor, fremskrivning fra 2017-19

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Fig. 12: Udvikling i ledigheden for RAR-området, fremskrivning fra 4. kvartal 2017 – 4. kvartal 2019

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Tabel 3: Fremskrivning af ledigheden fordelt på a-kasser, fremskrivning fra 4. kvartal 2017 til 4. kvartal 2019

	2017K4	2019K4	Udvikling K4-17 til K4-19	
Akademikernes	374	353	-21	-5,6%
Det Faglige Hus A-kasse	820	806	-14	-1,7%
Fag og Arbejde (FOA)	584	487	-97	-16,6%
Faglig Fælles a-kasse (3F)	1.689	1.442	-247	-14,6%
Funktionærer og Tjenestemænd (FTF-A)	339	319	-20	-5,8%
Handels- og Kontorfunktionærer (HK)	895	799	-96	-10,8%
I alt	12.305	10.887	-1.418	-11,5%
Ikke forsikrede	3.248	2.817	-431	-13,3%
Kristelig a-kasse	1.337	1.151	-186	-13,9%
Magistre (MA)	165	152	-13	-8,1%
Min akasse	304	289	-15	-5,0%
Selvstændige Erhvervsdrivende (ASE)	626	557	-69	-11,0%
Øvrige a-kasser	1.924	1.715	-209	-10,9%

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Af figur 11 fremgår det, at der frem til år 2019 forventes en stigning i beskæftigelsen på 2,5 pct., svarende til 9.160 personer.

Det er overvejende den private servicesektor, som tegner sig for denne stigning i beskæftigelsen. Her forventes det, at der kommer ca. 5.780 flere i job.

Herefter er der størst fremgang i beskæftigelsen i henholdsvis bygge-/anlægssektoren og industri. Prognoserne er baseret på, at der vurderes at være et solidt grundlag for, at fremgangen i dansk økonomi kan fortsætte med privatforbrug og private investeringer som de væsentligste drivkræfter bag væksten.

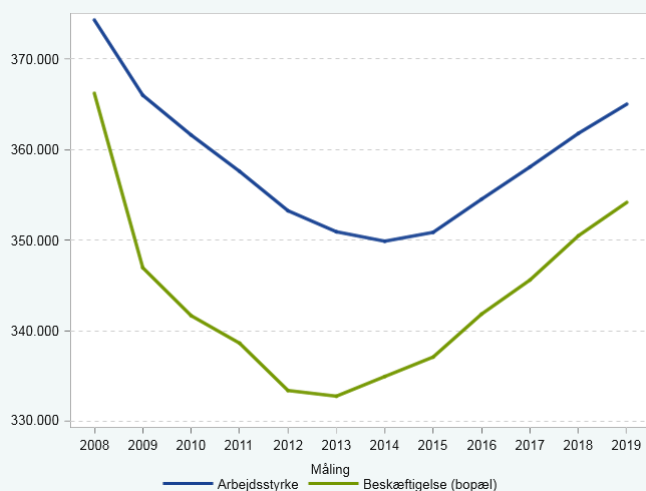
Fremskrivningen for Syddjylland venter desuden i perioden mindre stigninger i både den offentlige sektor og landbrugssektoren.

Ser man nærmere på fremskrivningen af ledigheden, så forventes denne at falde i takt med, at der sker en stigning i beskæftigelsen. Det fremgår af figur 12, at ledigheden fra 2017 til 2019 ventes at falde med ca. 1.400 bruttoledige, hvilket svarer til et fald på 11,5 pct.

Ser man i tabel 3 nærmere på, hvordan ledigheden forventes at udvikle sig fordelt på a-kasser, så kan det ses, at de største absolutte fald forventes hos 3F, Kristelig a-kasse, HK samt FOA.

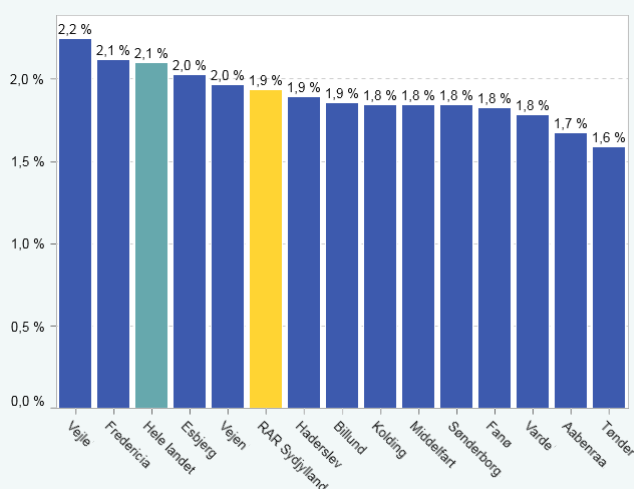
Arbejdsstyrke

Fig. 13: Udvikling i arbejdsstyrken og beskæftigelsen (fremskrivning fra 2017 til 2019)

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Fig. 14: Fremskrivning af arbejdsstyrken på RAR-område og kommuner, 2017 til 2019

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Det fremgår af figur 13, at antallet i arbejdsstyrken i 2013 var på ca. 350.885 i Sydjylland. Det ventes at stige til godt 365.000 i 2019, hvilket svarer til en stigning på 3,9 pct. Bag ved denne udvikling ligger en stigning i beskæftigelsen og i befolkningen i samme periode.

En række gennemførte reformer de senere år har bidraget til at øge den strukturelle beskæftigelse. Reformerne – ikke mindst tilbagetrækningsreformen fra 2011 – vil virke med tiltagende styrke i de kommende år. Det har skabt plads til, at beskæftigelsen fortsat kan stige med reduceret risiko for, at der opstår udbredte flaskehalse på arbejdsmarkedet og tiltagende lønpres. Men med faldende ledighed og dermed en relativ meget lav ledighed kan der opleves stigende pres på arbejdsmarkedet. Blandt andet ses mangelproblemer ift. personer med de rette kvalifikationer – eksempelvis ingeniører og faglærte inden for industri og bygge/anlæg.

Der er ligeledes en risiko på lidt længere sigt for, at de udbudte kvalifikationer ikke kan følge med efterspørgslen. Derfor skal uddannelsesniveaulet løftes: De unge skal være bedre og bedre uddannede, og arbejdsstyrken skal videre- og efteruddannes. Det sidste kan samtidig være med til at skabe jobåbninger til dem, som har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet.

Som det kan ses af figur 14, så er der forskelle på, hvordan arbejdsstyrken forventes at udvikle sig frem mod år 2018.

Samlet set vil der i Sydjylland være en stigning i arbejdsstyrken på 1,9 pct. fra 2017 til slutningen af 2019. Fordelt på kommuner forventes Vejle at få den største relative stigning på 2,2 pct. efterfulgt af Fredericia. Landsudviklingen ventes at være på 2,1 pct.

Begreber og definitioner

- **Lønmodtager beskæftigelsen (fig. 1, 2 og tabel 1):** I figurerne vises antallet af beskæftigede lønmodtagere. Tallene angiver antallet af lønmodtagere, der har modtaget lønudbetaling inden for et område. Tallene er opgjort som antal fuldtidsbeskæftigede. Det er vigtigt at bemærke, at der er mindre forskelle mellem definitionen hos DST og den definition, der anvendes i Jobindsats. Derfor er tallene ikke direkte sammenlignelige. Data er hentet fra Jobindsats.
- **Jobomsætning (fig. 3-5):** Målingen opgør – i den valgte periode – antallet af tilfælde, hvor en person er startet i et nyt job. Ansættelserne tager udgangspunkt i lønudbetalinger i elndkomst, da vi ikke har oplysninger om start og sluttidspunkter for ansættelser. En ansættelse er defineret ved en lønudbetaling fra en arbejdsgiver til en person i en periode, hvor der i perioden før ikke var en lønudbetaling fra samme arbejdsgiver til samme person eller slet ingen lønudbetaling til den pågældende person. Data er hentet fra Jobindsats.
- **Forgæves rekrutteringer (fig. 6 og tabel 2):** Antallet af forgæves rekrutteringer anvendes til at sige noget om mangel-situationen. En forgæves rekruttering er defineret som en virksomhed, der ikke har fået besat en jobåbning med den type arbejdskraft, der efterspurgtes. Rekrutteringerne opgøres samlet og på brancher. Data er hentet fra Rekruttering, 4. kvartal 2018, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.
- **Balancestatus (fig. 7):** Opgørelsen over balancestatus er et samlet overblik over, hvor mange stillingskategorier der kan identificeres som et område med "paradoks", "mangel på arbejdskraft", "mindre gode beskæftigelsesmuligheder" eller "gode beskæftigelsesmuligheder".
- **Bruttoledigheden (fig. 8-10):** Bruttoledigheden er defineret som antallet af ledige personer (dvs. ledige såvel som aktiverede). Tallene er sæsonkorrigeret (fig. 8) og opgjort med absolutte værdier, samt opgjort på a-kasser. Data er hentet fra Danmarks Statistik.
- **Fremskrivninger af beskæftigelse, ledighed og arbejdsstyrke (fig. 11, 12, 13, 14 og tabel 3):** Med udgangspunkt i den seneste Register Baseret Arbejdsstyrkestatistik (RAS) fremskrives beskæftigelsen, arbejdsstyrken og ledigheden. Fremskrivningen sker på baggrund af ØIM-prognose. Egne beregninger pba. indhentede data fra Danmarks Statistik.